

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ЗЕМЛЕВПОРЯДНІЙ НАУЦІ: НАУКОВИЙ СЕМІНАР

24 квітня 2026 року відбувся важливий науковий семінар на тему: «Академічна доброчесність як критерій оцінки українським суспільством цінності вчених та результатів землевпорядної науки». Захід зібрав понад 20 провідних фахівців, викладачів та молодих науковців для обговорення етичних стандартів сучасної освіти та науки.

Ключову презентацію теми представив видатний вчений - доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН України **Третяк Антон Миколайович**. Модератором заходу виступила доктор економічних наук **Прядка Тетяна Миколаївна** (Сумський національний аграрний університет).

Під час семінару було наголошено, що академічна доброчесність є не просто вимогою закону, а моральним імперативом, який забезпечує прогрес науки. Спікер акцентував увагу на наступному:

Репутаційний капітал. Цінність публікації сьогодні визначається не фактом її виходу, а внеском у дослідницьку стратегію та науковою логікою.

Фінансовий розрив. Було зазначено, що низьке фінансування землевпорядної науки (у 10 разів нижче за середній показник по Україні) провокує порушення професійної етики та відтік кадрів.

Суспільна довіра. Проаналізовано динаміку ставлення українського суспільства до наукових розробок та новітніх технологій (понад 58%), а також піднято питання дефіциту довіри через проблеми з академічною етикою.

Особливу увагу учасники приділили аналізу актуальних тем, які мають найбільший запит з боку українського суспільства та професійної спільноти у 2026 році. Статистика свідчить про необхідність активізації роботи за такими напрямками:

1. **Розвиток кадрового потенціалу** - тема, що зібрала понад 12 000 запитів.

2. **Земельні проблеми територіальних громад** - найвищий показник актуальності (16 800 запитів), що стосується плати за землю та наповнення місцевих бюджетів.

3. **Інноваційні технології** - високий інтерес до використання штучного інтелекту в землеустрої та створення блокчейн-систем для територіальних громад.

4. **Ринок земель та інвентаризація** - питання оцінки шкоди, завданої військовими діями, та моніторинг ринку сільськогосподарських земель залишаються пріоритетними.

Акцентовано увагу на практичному використанні норм Закону України «Про академічну доброчесність» (набирає чинності з 31 липня 2026 року), який стане фундаментом для нових правил гри в освітньому та науковому просторі. Перспективним напрямом досліджень наукової школи названо розробку моделі AI-консультанта для інженерів-землевпорядників, що

дозволить автоматизувати типові процеси та підвищити об'єктивність рішень.

За результатами семінару констатовано: просто «надрукувати» статтю вже недостатньо. Сучасна наукова діяльність потребує активної комунікації у соціальних мережах, представлення результатів у професійних спільнотах та тісної інтеграції у вирішення практичних проблем громад.

«Ми маємо не просто констатувати проблеми, а активізувати власну наукову діяльність. Кожен вчений сьогодні має стати активним комунікатором, щоб результати землевпорядної науки стали основою для післявоєнного відновлення України», - підсумували учасники дискусії.

Семінар завершився жвавою дискусією щодо стратегії виживання та розвитку вченого в сучасних умовах. На основі відповідей професора **Антон Миколайович Третяк**, було сформовано кілька ключових порад для науковців та управлінців:

1. Стратегія «Живої публікації». Сьогодні наукова стаття не повинна бути фінальною точкою. Лектор порадив молодим вченим:

- активно ініціювати **дискусії навколо своїх результатів** у професійних спільнотах.

- у кожній публікації чітко вказувати **вектор подальших досліджень**, створюючи «науковий серіал», за яким цікаво спостерігати колегам та практикам. Це формує стійку репутацію експерта, який бачить перспективу, а не просто описує минуле.

2. Три кити ефективного управління громадою. Професор наголосив на колосальному суспільному інтересі до прикладних питань землевпорядкування: зафіксовано тисячі тематичних запитів (зокрема, щодо проблем розвитку громад та інвентаризації земель), що підтверджує актуальність підготовки якісних кадрів. Цінність вченого-землевпорядника для голови ОТГ миттєво зростає, якщо він допомагає вирішити три фундаментальні питання:

- **кадрове забезпечення:** підготовка фахівців, здатних працювати «на місцях».

- **програми розвитку:** створення чітких планів з ідентифікацією проблем та баченням їх вирішення.

- **облік та фінанси:** жодне управлінське рішення не є ефективним без точного обліку земельних ресурсів. Саме землевпорядна наука дає інструменти для фінансового обґрунтування кожного кроку громади.

3. Економіка комплексних планів. Окрему увагу приділили територіально-просторовому плануванню. Висунуто пропозицію: у комплексних планах просторового розвитку громад обов'язково має бути **окремий розділ щодо ефективності інвестицій**.

«Ми повинні показувати, як рішення, закладені в план сьогодні, виправдають себе через 5-10 років. І лише землевпорядники мають ту фахову підготовку, яка дозволяє розрахувати ці показники та довести доцільність проектних рішень», - резюмував лектор.

Ці тези стали закликком до активної дії: переходити від теоретичного опису до створення прикладних інструментів, які допоможуть українським громадам стати економічно незалежними та просторово впорядкованими.

Семінар став важливою платформою для розуміння того, що майбутнє галузі залежить від поєднання академічної чесності та високої публічної активності науковців.

